

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Elektrizace železnic Praha a.s.**, se sídlem nám. Hrdinů 1693/4a, Praha 4, zast. JUDr. Tomášem Kalabusem, advokátem se sídlem Pražákova 1008/69, Brno, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce,** se sídlem Kolářská 13, Opava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014 – 53,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2016, č. j. 36 Ad 37/2014 – 53, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 25. 4. 2014, č. j. 1551/1.30/14/14.3, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti v celkové výši **24 456 Kč**, k rukám jejího zástupce JUDr. Tomáše Kalabuse, advokáta se sídlem Pražákova 1008/69, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále „stěžovatelka“) shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tím bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj ze dne 28. 3. 2014, č. j. 9080/9.30/13/14.3-RZ. Tímto rozhodnutím byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání správních deliktů dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o inspekci práce“), a dle § 28 odst. 1 písm. k) stejného zákona, protože používala dne 25. 1. 2013 na stavbě „*Rekonstrukce železničního uzlu Břeclav, 2. stavba*“ štěrkopískový vůz v rozporu s výrobní dokumentací (povolená nejnižší venkovní teplota a zákaz vstupování na konstrukci zařízení) a nerozvrhla svému zaměstnanci pracovní dobu tak, aby měl stanovený nepřetržitý odpočinek v týdnu alespoň 24 hodin s tím, že mu nebyl poskytnut nepřetržitý odpočinek v týdnu tak, aby za období 2 týdnů činila délka tohoto odpočinku alespoň 70 hodin. Za tyto správní delikty jí byla uložena pokuta ve výši 1 010 000 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že dle § 349 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“), jsou předpisy sloužící k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i technické předpisy, technické dokumenty a technické normy. Dle § 3 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, je nutné užívat zařízení v souladu s provozní dokumentací. Z toho soud dovodil, že se stírají rozdíly mezi technologickými a bezpečnostními pokyny. Soud souhlasil s názorem žalovaného, že porušením zákazu používat zařízení ve venkovních teplotách nižších než -2 °C dochází ke snížení bezpečnosti práce. Ani stěžovatelka nepopírala, že by za daných teplot nedocházelo k zamrzávání štěrkopísku v zásobnících, což daný den vedlo k nutnosti „prošťuchování“ materiálu, přičemž správní delikt dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce je deliktem ohrožovacím, kde postačí pouhé ohrožení objektu (zákonem chráněného zájmu) bez nutnosti jeho poruchy, tedy pouhé ohrožení bezpečnosti (práce) zaměstnance. Příčinná souvislost mezi jednáním stěžovatelky (používání zařízení za nepovolených podmínek) a následkem (ohrožení objektu správního deliktu, jímž je bezpečnost zaměstnanců) je zcela zřejmá.

[3] Krajský soud nesouhlasil s námitkou stěžovatelky, že pokyn výrobce uvedený ve výrobní dokumentaci, tj. „*[p]ři chodu štěrkopískového vozu je zakázáno: [...] Vystupovat na konstrukci zařízení*“, se vztahuje pouze na nosné konstrukce, nikoliv ke konstrukci zařízení jako celku. Výrobní dokumentace v bodě 2.1.7 uvádí, že „*[p]odlaha vozu je v místech upevnění nosné konstrukce a konstrukce dopravníků patřičně zesílena*“. Z toho soud dovodil, že i dopravníky mají svoji „*konstrukci*“ a tento pojem je nutno chápat v obecném smyslu, nikoliv jako úzce vymezenou „*nosnou konstrukci*“. Z výrobní dokumentace plyne, že při chodu se měl štěrkopískový vůz ovládat z řídícího centra pojízdné betonárny. Za chodu zařízení tak neměli zaměstnanci na konstrukci vozu vystupovat.

[4] S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 1 Afs 71/2009 – 113, č. 2313/2011 Sb. NSS, krajský soud uvedl, že nebylo potřeba přibrat znalce k ujasnění, co je považováno za konstrukci zařízení, jelikož k této činnosti (interpretace výrobní dokumentace) nebylo třeba odborných znalostí.

[5] Námitku, že pokud by vůz stál pod „živými“ trolejemi, zaměstnanci by nejprve vypnuli zařízení a pak teprve na něj vystoupili, došlo by i tak ke zranění, i když by stěžovatelka neporušila žádný zákaz daný výrobní dokumentací, považoval soud za nerozhodnou, jelikož tato situace v dané věci nenastala.

[6] Krajský soud nepřistoupil k moderaci sankce, jelikož uznal, že pokuta nebyla stanovena ve zjevně nepřiměřené výši a nevykazovala likvidační účinek ve vztahu ke stěžovatelce. Správní orgány při tom přihlédly jak k polehčujícím okolnostem (zraněný zaměstnanec dostal přímý pokyn od jiného zaměstnance stěžovatelky, který byl za toto jednání uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu v Břeclavi), tak i okolnostem přitěžujícím (čin byl spáchán v souběhu a že zraněný zaměstnanec utrpěl velmi závažný úraz).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasila, že použitím štěrkopískového vozu při venkovní teplotě nižší než -2 °C došlo k porušení její povinnosti prevence rizik. Jediným důsledkem mohlo být pouze nedodržení technologického postupu při výrobě betonové směsi. V daném případě nedošlo k poruše výsypu proto, že venkovní teplota byla nižší jak -2 °C. Sypkost pevných částic není ovlivněna okolní teplotou. Snížení sypkosti je ovlivňováno jinými faktory, např. přítomností nehomogenních částic, vlhkostí a dalšími. Stěžovatelka nemohla nijak předvídat ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců v souvislosti s použitím štěrkopískového vozu v nižší než doporučené teplotě tak, jak se to stalo zraněnému zaměstnanci. Přijala veškerá potřebná opatření, aby ke snížení míry bezpečnosti zaměstnanců nedošlo.

[9] Ke zranění zaměstnance došlo v příčinné souvislosti s tím, že daného dne došlo k neočekávanému posunutí štěrkopískového vozu pod „živé“ vedení, kde se ovšem vůz neměl nacházet; nadřízený zaměstnanec neoznámil svým podřízeným zaměstnancům, že se vůz nachází pod trakčním vedením, které bylo pod napětím, a přesto dal zraněnému zaměstnanci pokyn, aby vystoupal na konstrukci vozu a železnou tyčí uvolnil zmrzlé kamenivo. Ke zranění došlo individuálním pochybením stavbyvedoucího, který byl za toto jednání odsouzen. Stěžovatelka však neporušila svoji povinnost prevence rizik, neboť užitím štěrkopískového vozu při teplotě nižší než -2 °C nemělo vliv na bezpečnost zaměstnanců. Krajský soud hodnotil snížení míry bezpečnosti nejenom v souvislosti s použitím vozu při venkovní teplotě nižší než -2 °C, ale až v souvislosti s vystoupáním zaměstnance po žebříku s kovovou tyčí v době, kdy se vůz nacházel pod trolejí s živým vedením.

[10] Stěžovatelka nesouhlasila s názorem soudu, že nedodržení technologického postupu představovalo porušení bezpečnostních předpisů, či že s bezpečností práce úzce souviselo. V čl. 2.2 výrobní dokumentace je uvedeno: *„Použití – vůz lze používat pro daný účel s kamenivem frakce 0-16 mm. Zařízení nelze používat při venkovní teplotě nižší než -2 °C“*. Jde o dva technologické výrobní parametry, které nemají dopad do prevenční povinnosti

zaměstnavatele. Dle logiky krajského soudu by k porušení bezpečnostních předpisů a ke snížení míry bezpečnosti zaměstnanců došlo i v případě užití jiné než doporučené frakce kameniva. Jediným rizikem vzniklým v souvislosti s použitím jiné frakce kameniva by byla vadná výroba betonové směsi, nikoliv ohrožení bezpečnosti zaměstnanců. Zařazení citovaného pravidla do článku s názvem „Princip činnosti štěrkopískového vozu" napovídá, že se jedná pouze o pokyn spíše technologického doporučujícího charakteru.

[11] Nesouhlasila, že by ke zranění zaměstnance nedošlo, pokud by nezamrzl štěrkopísek. K záseku může dojít i např. navlhnutím směsi. Příčinou vzniklého úrazu byl pokyn stavbyvedoucího. Příčinná souvislost mezi jednáním stěžovatelky (použití zařízení při nižší než doporučené teplotě) a následkem (snížení míry bezpečnosti zaměstnanců) tedy není dána.

[12] Namítala, že zákaz vystupovat na konstrukci zařízení při chodu vozu se týká pouze nosné konstrukce, nikoliv zábradlí a žebříků. Krajský soud se nevyjádřil k návrhu důkazu na vznesení dotazu výrobci štěrkopískového vozu k zodpovězení otázky, jakou konstrukci měl při formulování zákazu na mysli.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela odkázal na vyjádření k žalobě.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou rozhodnutí, ke které jsou správní soudy povinny přihlížet i bez námitky, tedy z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[16] Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spatřovala stěžovatelka v nevypořádání jejího návrhu na vznesení dotazu výrobci štěrkopískového vozu, zda zákazem vystupovat na konstrukci vozu měl na mysli pouze nosnou konstrukci, nebo konstrukci zařízení jako celku.

[17] Je nutno přisvědčit, že krajský soud se výslovně k tomuto důkaznímu návrhu nevyjádřil. Vypořádal jej však implicitně, když uvedl, z jakého důvodu není nutné ustanovovat znalce k zodpovězení stejné otázky (pojem „konstrukce zařízení" je třeba vztáhnout obecně na celý vůz). Dotaz na výrobce měl sloužit ke zjištění stejných skutečností, k nimž měl sloužit znalecký posudek. Krajský soud tedy správně měl uvést, že se uvedené závěry týkají obou důkazních návrhů, nicméně je zřejmé, že by se vypořádání

ohledně dotazu na výrobce nijak nelišilo.

[18] Nejvyšší správní soud ze správního a soudního spisu zjistil následující rozhodné skutečnosti. Dne 25. 1. 2013 používala stěžovatelka na stavbě *„Rekonstrukce železničního uzlu Břeclav, 2. stavba“* štěrkopískový vůz za venkovní teploty nižší než -2 °C (maximálně -3,4 °C). Po tom, co štěrkopísek v zásobníku zamrzl, vystoupal (později) zraněný zaměstnanec na přímý pokyn stavbyvedoucího za chodu vozu na žebřík umístěný na štěrkopískovém vozu a snažil se z horní části předmětného zásobníku uvolnit zaseknutý materiál pomocí železné tyče. Vůz byl přistaven pod trakční vedení, kde již nebyla provedena jeho výluka, a byl tedy pod napětím. Při tom došlo k zásahu elektrickým proudem a následnému pádu z vozu zraněného zaměstnance. Dále bylo při kontrole zjištěno, že stěžovatelka nerozvrhla svému zaměstnanci pracovní dobu tak, jak je uvedeno v odst. [1] tohoto rozsudku. V bodě 2.2 návodu k obsluze a údržby štěrkopískového vozu je uvedeno: *„Použití – vůz lze používat pro daný účel s kamenivem frakce 0-16 mm. Zařízení nelze používat při venkovní teplotě nižší než -2 °C“*. V bodě 2.3 je uvedeno, že *„[p]ři chodu štěrkopískového vozu je zakázáno: [...] Vystupovat na konstrukci zařízení“*.

[19] Dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce se právnická osoba dopustí správního deliktu na úseku bezpečnosti práce tím, že *„nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce“*. Dle § 102 odst. 1 zákoníku práce *„[z]aměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům“*. Podle § 102 odst. 2 zákoníku práce se prevencí rizik *„rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik“*. Podle § 349 zákoníku práce jsou právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci *„předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví“*.

[20] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem krajského soudu, že nelze v rámci provozní dokumentace tam obsažené požadavky (pokyny) členit na požadavky (pokyny) „technologické“ a „bezpečnostní“, neboť všechny se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a všechny je tak třeba v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením dodržovat. Smysl uvedených ustanovení zákona je ochrana zaměstnance před nebezpečím. Správní delikt dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce je zařazen do deliktů na úseku bezpečnosti práce. Je tak nutno vždy posuzovat, zda pokyn uvedený v provozní dokumentaci slouží právě k bezpečnosti zaměstnanců. Tento názor podporuje i komentář k zákoníku práce, dle kterého *„[a]by se jednalo o právní či ostatní předpisy k zajištění BOZP, musí se vždy jednat o konkrétní předpisy, které směřují k zajištění BOZP, a to formou nařízení konání určité činnosti či naopak zákazu určité činnosti.“* (*Bělina, M., Drápal, L. a kol.* Zákoník práce: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 1457). Lze si tak představit například obsluhu výpočetní techniky v rozporu s návodem, která však vede pouze k nutnosti jejího restartu, což jistě nijak neohrozí uživatele. Dále se může jednat například o požadavek na výměnu baterie určitého zařízení před úplným vybitím, pokud důsledkem bude pouze

nefunkčnost zařízení, která nijak neohrožuje uživatele. Půjde tedy o situace, kdy porušení technologického postupu nebude mít žádný vliv na bezpečnost zaměstnanců, pouze povede k chybné činnosti daného zařízení. Porušením takových pravidel by se pak osoba rozhodně nedopustila správního deliktu na úseku bezpečnosti práce. Není možné rozšiřovat trestnost i na jednání, které neporušují právem chráněný zájem.

[21] Pokud jde o odkaz krajského soudu na nařízení vlády č. 378/2001 Sb., tak i toto nařízení je v případě posuzování naplnění skutkové podstaty správního deliktu nutné vykládat s ohledem na objekt správního deliktu. Tímto objektem je ochrana zdraví zaměstnanců. Ani tento podzákonný předpis tak nelze vykládat izolovaně bez vztahu k objektu zákonem chráněných zájmů.

[22] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že je nutno rozlišovat pokyny na bezpečnostní a technologické. Za bezpečnostní pokyny je třeba považovat takové, které bezprostředně směřují k ochraně zdraví při práci a nemají zpravidla žádný vliv na samotnou funkčnost zařízení (například povinnost používat ochranné pomůcky nebo pokyny k zajištění ochrany před úrazem elektrickým proudem). Jejich porušení bez dalšího zakládá možnou odpovědnost za ohrožovací správní delikt na úseku bezpečnosti práce. Technologické pokyny oproti tomu směřují primárně ke správné funkčnosti určitého zařízení. To však neznamená, že technologické pokyny nemohou být velmi často zároveň i bezpečnostními pokyny. Porušení určitého technologického postupu může způsobit samo o sobě snížení míry bezpečnosti zaměstnanců, avšak i pokud tomu tak není, může způsobit takovou nestandardní situaci (např. poruchu), jejíž řešení nebo odstranění ohrozí zaměstnance. Pokud se tedy jedná o porušení technologického pokynu, je povinností správního orgánu řádně vysvětlit, z jakého důvodu dospěl k závěru, že jeho porušení má vliv na bezpečnost zaměstnanců.

[23] To se však v projednávané věci správním orgánům nepodařilo, pokud jde o vytýkaný skutek týkající se užívání zařízení za nižší než návodem povolené teploty.

[24] Žalovaný uznal stěžovatelku vinnou ze spáchání tří správních deliktů, přičemž u všech těchto správních deliktů musí prokázat, že porušují právem chráněné zájmy sledované zákonem, a to o každém deliktu samostatně. Hodnotit tyto delikty ve vzájemné souvislosti je na místě až v okamžiku rozhodování o vině a trestu, nikoliv již ve fázi posuzování naplnění skutkové podstaty. V případě, že správní orgán dostatečně neprokáže porušení (resp. ohrožení v případě ohrožovacích deliktů) objektu správního deliktu (tedy právem chráněného zájmu), není možné účastníka řízení ze spáchání daného správního deliktu uznat vinným.

[25] Správní delikt na úseku pracovní doby stěžovatelka žádným způsobem nesporovala, proto ani kasační soud není oprávněn tuto otázku posuzovat (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[26] Projednávané správní delikty na úseku bezpečnosti práce jsou delikty ohrožovacími směrem k bezpečnosti práce a zdraví zaměstnanců. Pro naplnění skutkové podstaty je tak nezbytné, aby bylo v obecné rovině zřejmé, jakým způsobem skutek ohrožuje bezpečnost zaměstnanců. Pro posouzení skutkové podstaty není relevantní, zda v konkrétním případě skutečně došlo k úrazu. To platí jak pro situaci, kdy žádný úraz nenastane, tak ale i pro situaci, kdy sice nastane, avšak porušení určité povinnosti nebude právně relevantní příčinnou tohoto úrazu. Právně relevantní příčinou totiž může být pouze porušení takové

povinnosti, která slouží právě k zamezení vzniku škodlivého následku. Příčinou, bez níž by úraz nevznikl, může být například skutečnost, že zaměstnanci byla v rozporu s podmínkami zákoníku práce nařízena práce ve svátek, při výkonu takové práce zaměstnanec na pracovišti uklouzne a způsobí si úraz. Je zřejmé, že kdyby mu nebyla nařízena práce ve svátek, úraz by se mu nestal. Přesto porušení povinnosti nenařizovat práci ve svátek, kromě taxativně stanovených důvodů, nebude právně relevantní příčinou vzniku úrazu, neboť toto pravidlo zjevně nesměřuje k ochraně před úrazy.

[27] Stěžovatelka nijak konkrétně nesporuje, že by v případě výstupu na konstrukci v situaci, kdy je zařízení v chodu, nedocházelo k ohrožení bezpečnosti práce, pouze sporuje interpretaci pojmu „konstrukce“. Soud nepovažuje tuto námitku za důvodnou. Naopak se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že návod k obsluze rozlišuje „nosné konstrukce“ a „konstrukce dopravníků“. Z toho nutně plyne, že pak „konstrukce zařízení“ je pojem obecný zahrnující obě výše uvedené kategorie, případně jakékoliv další konstrukce zařízení. Zákaz vystupovat na zařízení, které je v chodu, se z pohledu bezpečnosti práce zdá zcela logický i s přihlédnutím k tomu, že vůz je řízen z řídícího centra betonárny. Stěžovatelka v kasační stížnosti ostatně ani proti tomuto názoru nebrojí, když pouze uvedla, že odkazuje na podanou žalobu.

[28] Ve vztahu k porušení zákazu používat štěrkopískový vůz ve venkovní teplotě nižší než -2 °C žalovaný uvedl, že objekt daného správního deliktu byl ohrožen tím, že zaměstnanci se mohli dostat do blízkosti trolejí, které mohly být pod napětím, a dále uvedl, že výrobce vozu daný zákaz formuloval s vědomím, že vůz se bude užívat i pod „živými“ trolejemi. Tento názor žádným způsobem nepodložil a není ani zjevný, jak uvedl krajský soud. Naopak jej Nejvyšší správní soud považuje za vadný. V případě, že by výrobce zařízení skutečně zamýšlel do výrobní dokumentace zavést pravidlo, které by chránilo uživatele vozu před zraněním „živými“ trolejemi, nedávalo by smysl, aby toto pravidlo vztáhl jen k situaci používání vozu při teplotě nižší než -2 °C. Při jakékoliv jiné teplotě by totiž nebránilo vzniku nebezpečí. Z toho je nutné dovodit, že dané pravidlo nebylo do výrobní dokumentace zavedeno právě proto, aby zabránilo poranění uživatelů trakčním vedením. Bez toho, aniž by správní orgán zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tedy bez jistoty, že účel daného pokynu byl právě k předejití rizik i např. nepřímo (viz bod [22] tohoto rozsudku), nelze dospět k názoru, že byla naplněna skutková podstata daného správního deliktu. Nelze tedy bez dalšího vycházet z toho, že se jednalo o ohrožení bezpečnosti práce jen tím, že se v daném konkrétním případě zaměstnanec snažil odstranit závadu tím, že porušil jiný požadavek návodu k obsluze. Užívání stroje za nižší teploty nemůže být v takovém případě právně relevantní příčinou ohrožení bezpečnosti práce. Není totiž jasné, jak by v takovém případě byla bezpečnost práce ohrožena za situace, kdy by zaměstnanec v souladu s návodem k obsluze na konstrukci stroje nevstupoval. Pokud správní orgány dospěly k závěru, že porušením bezpečnostních předpisů je i práce při snížené teplotě, pak musí i samo o sobě toto porušení způsobovat zvýšení bezpečnostního rizika pro zaměstnance.

[29] Tento nedostatek prokázání naplnění skutkové podstaty daného deliktu by správní orgán mohl prokázat např. tím, že by uvedl úvahu, že používání zařízení v teplotě nižší než -2 °C způsobuje zamrzávání směsi, kdy k odstranění této vady je nutné postupovat takovým způsobem, který je pro zaměstnance nebezpečný, ačkoliv dodrží další bezpečnostní předpisy. Jak již bylo uvedeno, žalovaný sice uvedl, že používání zařízení

v teplotě nižší než -2 °C způsobuje zamrzávání směsi a tedy potřebu „prošťouchnout“ zamrzlý štěrkopísek vystoupáním na zařízení a uvolněním železnou tyčí. Tato úvaha však již dopadá na zákaz vystupování na zařízení. Pokud by tak stěžovatelka neporušila zákaz vystupování na zařízení, nedošlo by k ohrožení žádného právem chráněného zájmu, který žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl. V případě, že neexistuje žádný právem chráněný zájem, tedy nedojde k ohrožení bezpečnosti zaměstnance, je nutné dospět k závěru, že daný pokyn byl pouze technologický, bez vlivu na míru bezpečnosti zaměstnanců.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[30] S ohledem na výše uvedené soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu dle § 110 odst. 1, věty první, s. ř. s. Věc však tomuto soudu nevrátil k dalšímu řízení, neboť současně rozhodl dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. Krajský soud by totiž vázán názorem kasačního soudu mohl pouze vrátit věc žalovanému, aby v dalším řízení zjistil stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Věc tak byla vrácena přímo žalovanému k dalšímu řízení na základě § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití 78 odst. 4 s. ř. s.

[31] V dalším řízení je žalovaný vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití § 78 odst. 5 s. ř. s.]. Bude tedy muset uvést, jakého ohrožení právem chráněného zájmu se stěžovatelka dopustila a řádně jej konkretizovat. Pokud tato úvaha bude spočívat na znalostech, kterými správní orgán nedisponuje, bude muset provést dokazování ke zjištění odpovědí vztahujících se k dané problematice.

[32] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

[33] Úspěch ve věci se posuzuje dle osudu žalobou napadeného správního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že výsledkem soudního přezkumu před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí, je nutno konstatovat, že stěžovatelka měla ve věci plný úspěch. V takovém případě jí je žalovaný povinen dle § 60 odst. 1 s. ř. s. nahradit náhradu nákladů řízení před soudem.

[34] Náklady řízení před krajským soudem jsou tvořeny odměnou zástupce stěžovatelky za tři úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“)] a za dva úkony spočívající v podání žaloby a replice k vyjádření žalovaného [§ 11 odst. 1 písm. d) AT]. Za každý z těchto úkonů náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) AT] zvýšená o náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 3 AT). Celkem tedy 10 200 Kč za tři úkony právní služby. Součástí nákladů řízení před krajským soudem je též zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč.

[35] Náklady řízení před Nejvyšším správním soudem tvoří odměna ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) AT], tato odměna se zvyšuje o 300 Kč, což přestavuje náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT. Kasační soud přiznal odměnu a náhradu pouze za jeden úkon právní služby, a to podání kasační stížnosti. Nepřiznal již náhradu nákladu za převzetí věci a přípravu zastoupení, protože převzít věc je možné pouze jednou a za tento úkon již soud přiznal náhradu za řízení před krajským soudem. Náklady řízení o kasační stížnosti tvoří též soudní poplatek ve výši 5 000 Kč.

[36] Zástupce stěžovatelky soudu sdělil, že je plátcem daně z přidané hodnoty a toto doložil, proto mu byla daň k odměně přiznána. Za řízení před krajským soudem činí daň z přidané hodnoty 2 142 Kč [21 % z 10 200 Kč, viz § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném ke dni poskytnutí služby]. Za řízení před Nejvyšším správním soudem se odměna zvyšuje o 714 Kč (21 % z 3 400 Kč).

[37] Ve svém souhrnu tak náklady řízení představují částku 24 456 Kč (10 200 Kč + 2 142 Kč + 3 400 Kč + 714 Kč + 3 000 Kč + 5 000 Kč), kterou je žalovaný povinen uhradit stěžovatelce k rukám jejího zástupce JUDr. Tomáše Kalabuse, advokáta se sídlem Pražákova 1008/69, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2017

JUDr. Radan Malík